

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Lovafdelingen

Dato: 12. november 2009
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2009-730-1017
Dok.: JEE42371

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 51 vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven og lov om politiets virksomhed (Styrket indsats mod omfattende forstyrrelse af den offentlige orden m.v.) (L 49), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 5. november 2009. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen (SF).

Brian Mikkelsen

Lars Hjortnæs

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 51 vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven og lov om politiets virksomhed (Styrket indsats mod omfattende forstyrrelse af den offentlige orden m.v.) (L 49):

”Hvad er retspraksis med hensyn til at kunne bevise "fortsættet" i straffelovens § 134 a?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Jeg har foretaget en gennemgang af trykte domme, hvor der har været rejst tiltale for overtrædelse af straffelovens § 134 a, og skal til belysning af beviskravene i disse sager indledningsvis henvisne til Højesterets dom gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 1996, s. 639.

I denne sag var der rejst tiltale mod en række personer for overtrædelse af bl.a. straffelovens § 134 a i forbindelse med voldsomme uroligheder og sammenstød med politiet, der fandt sted natten mellem den 18. og 19. maj 1993 på Nørrebro.

Af dommens præmisser fremgår bl.a.:

”Urolighederne på Nørrebro den 18. og 19. maj 1993 indebar utvivlsomt grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted, jf. straffelovens § 134 a. Domfældelse for deltagelse heri er imidlertid betinget af, at anklagemyndigheden godtgør, at den enkelte tiltalte har tilsluttet sig gruppen af uromagere og fredsforstyrrere, således at vedkommende med sikkerhed kan udskilles fra tilskuere, forbipasserende, beboere og andre, der blot har været til stede og overværet hele eller dele af begivenhedsforløbet.”

Herudover skal jeg henvisne til en række landsretsdomme vedrørende deltagelse i urolighederne på Nørrebro i forbindelse med rydningen af Ungdomshuset.

Det drejer sig bl.a. om Østre Landsrets dom gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2008, s. 816, hvor såvel byret som landsret lagde til grund, at tiltalte forsætligt skubbede en palleløfter med to europaller ind i et bål, der af uidentificerede personer var anlagt på kørebanen i forbindelse med den omfattende uro på Nørrebro. Politiet fandt på tiltaltes mobil bl.a. en besked afsendt fra tiltaltes telefon tidligere på dagen med teksten: ”Skal du med ind og kaste med sten”. Tiltaltes forklaring om, at han handlede i nødværge, blev tilsidesat, og retten

fandt det således bevist, at tiltalte ved sine handlinger havde tilsluttet sig den grove ordensforstyrrelse, som det anlagte bål på kørebanen var udtryk for. Tiltalte fandtes på dette grundlag skyldig i grov forstyrrelse af ro og orden, jf. straffelovens § 134 a, og blev idømt 30 dages fængsel.

Herudover skal jeg henvise til Østre Landsrets dom gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2008, s. 267. Der var her tale om en person, der boede på Nørrebrogade, og som efter sin egen forklaring aldrig havde haft intentioner om at deltage i urolighederne. Den pågældende gik ned på Nørrebrogade ved femtiden om morgenen, hvor han to gange kastede kasser på et allerede antændt bål på kørebanen. Den pågældende blev idømt 30 dages fængsel for overtrædelse af straffelovens § 134 a.

Jeg skal endvidere henvise til Østre Landsrets dom gengivet i Tidsskrift for Kriminalret 2008, s. 295, hvor en tiltalt i forbindelse med den omfattende uro på Nørrebro kastede en afmærkningspæl på et eksisterende bål, der af uidentificerede personer var anlagt på kørebanen. Tiltalte oplyste, at han var på vej til en cafe på Nørrebro efter en fest hos sin bror på Frederiksberg og erkendte at have kastet afmærkningspælen mod bålet. Han oplyste, at han var beruset, og at han ikke helt vidste, hvorfor han gjorde det. Landsretten anså det efter bevisførelsen for tvivlsomt, om tiltalte ved sin tilfældige enkeltstående handling, og hvor der ikke var fremkommet oplysninger om uroligheder på det pågældende sted på tidspunktet for handlingens foretagelse, havde gjort sig til deltager i uroligheder omfattet af straffelovens § 134 a.

Endelig skal jeg henvise til to landsretsdomme vedrørende slagsmål mellem fodboldtilhængere.

Det drejer sig om Østre Landsrets dom gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2008, s. 2342, hvor landsretten tilrådte, at det måtte anses for godtgjort, at de tiltalte havde tilsluttet sig den større gruppe, som indfandt sig på perronen på Enghave Station med henblik på at inklade sig i slagsmål med de Brøndby-tilhængere, der ankom til stationen med tog, og at de herved havde gjort sig skyldig i overtrædelse af straffelovens § 134 a.

I den anden dom gengivet i Tidsskrift for Kriminalret 2009, s. 411, blev de tiltalte dømt for overtrædelse af straffelovens § 134 a ved at have foranstaltet og deltaget i slagsmål eller anden grov forstyrrelse af ro og orden. Landsretten fandt, at det kunne lægges til grund, at de tiltalte vidste, at tilhængere af FCK opholdt sig i Svane Pubben, og at de tiltalte begav sig mod Svane Pubben med henblik på at opnå en konfrontation med FCK-tilhængere. Det fandtes endvidere ubetænkeligt at

lægge til grund, at de to grupper på forhånd havde aftalt at konfronteres ved den pågældende lejlighed, og at ingen af de tiltalte kunne have været uvidende herom, da de gik fra Svaneøllen Station. Efter bevisførelsen, herunder videooptagelserne sammenholdt med de tiltaltes egne forklaringer og de fremlagte fotografier, tiltrådte landsretten endvidere, at ingen af de tiltalte kunne anses for blot at have været til stede, men at det måtte anses for godtgjort, at alle de tiltalte i et eller andet omfang tilsluttede sig det planlagte slagsmål. 5 voterende fandt herefter, at et på forhånd aftalt slagsmål på et befærdet offentligt sted med et større antal deltagere, og som det kræver en betydelig politimæssig indsats at bringe til ophør, volder en sådan forstyrrelse af ro og orden, at forholdet er en overtrædelse af straffelovens § 134 a. En voterende fandt, at det pågældende slagsmål ikke havde en sådan karakter og varighed, at det med sikkerhed kunne anses for godtgjort, at forholdet var omfattet af straffelovens § 134 a.

Det må på baggrund af den ovenfor gengivne retspraksis lægges til grund, at det er en betingelse for strafansvar, at anklagemyndigheden godtgør, at den enkelte tiltalte har tilsluttet sig den gruppe, der forårsager grov forstyrrelse af ro og orden på offentligt sted, og at den pågældende ikke blot er en tilfældigt forbi passerende, en beboer i området eller en tilskuer.

Det må efter min opfattelse endvidere lægges til grund, at domstolene vil finde, at der er det til domfældelse fornødne forsæt til overtrædelse af straffelovens § 134 a, hvis det på baggrund af bevisførelsen f.eks. må lægges til grund, at den pågældende har planlagt at deltage i grov forstyrrelse af ro og orden, at den pågældende ved en aktiv handling har bidraget til grov forstyrrelse af ro og orden, eller at den pågældende frivilligt har tilsluttet sig en gruppe personer, som den pågældende har indset forårsager grov forstyrrelse af ro og orden.”

Justitsministeriet kan henholde sig til det, som er anført af Rigsadvokaten.